

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/ 392 /2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

186/2017. (VII. 27.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. október x-án előterjesztett **panaszát** a 2017. július 27-én megtartott zárt ülésén – a távollévő dr. Wildner Domonkos előadó testületi tag írásbeli előterjesztése nyomán – hozott döntése alapján

m e g s z ü n t e t i .

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor, azonban a panaszosnak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2016. október x-án terjesztett elő panaszt a vele szemben 2016. május xx-én foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy azért fordult a Testülethez, mert 2016. május 15-én kora délután B. községben történt baleset alkalmával a helyszínelő G. N. r. főtörzsőrmester kifogásolható, alaptalan indokokkal vonta be a panaszos jogosítványát és jelölte meg őt a baleset okozójaként. Ezáltal a panaszos jelentős anyagi és érzelmi kárt szenvedett. A panaszos véleménye szerint az intézkedő rendőr alapvető jogait megsértette, mert a szondázás és a megszólítás kérése után figyelmen kívül hagyta, amit a panaszos mondott. A helyi rendőr járőr hölgygel íratta meg a jegyzőkönyvet, miközben ő elment a 3. volános sofőrhez. Esetleírást, részletes helyszínrajzot, fotóillusztrációt korábban a panaszos beadott a helyi rendőrségre, ezeket igyekeznek a határozataikban mellőzni. A panaszos véleménye szerint D. településen nem a valós indokok alapján születnek a határozatok.

2) A Testület tanácsadója 2016. október xx-én kelt tájékoztató levelében felhívta a panaszos figyelmét, hogy a Testület eljárását csak abban az esetben kezdheti meg, ha a panaszos kimenti késedelmét. A panaszos 2016. október xx-én beterjesztette beadványának kiegészítését. A panaszos ebben a dokumentumban előadta, hogy az intézkedő rendőr közölte, hogy 30 napon belül be fogják hívni D., de nem közölte, hogy az intézkedése ellen panasszal élhet a panaszos. Másfél hónappal később érkezett a panaszost elmarasztaló határozat, a 30.000 forintos szabálysértési bírságról, melyben 6 napi

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

közmunkát, vagy elzárást kötöttek ki, ha nem fizeti be a panaszos. A panaszos panasszal, majd kifogással élt a többszöri határozat ellen. Ezek után a bírósági tárgyalás következett 2016. október xx-én, amikor a rendőrség határozatait hatályon kívül helyezte a bíróság, és a panaszost mentesítette a hátrányos jogkövetkezmények alól. A panaszos jogainak csak ügyvédi segédlettel tudott érvényt szerezni. Az ügyvédi munkadíj 80.000 forint volt, ami a panaszost nyugdíjasként érzékenyen érintette. Ezért húzódott ilyen sokáig az ügy, és emiatt nem járul hozzá a panaszos, hogy az intézkedést fogantató rendőri szervhez áttegye panaszával kapcsolatos állásfoglalást a Testület.

A baleset napján a helyszínelő – a panaszos elmondása szerint – xx órakor érkezett, de nem mutatkozott be. A panaszos megszólítást kért (egykor ő is szolgált a BM kötelékében), mire a rendőr lezserül a bal mellkasát előrelendítette. A panaszos sosem fűjt szondát 1969. óta, a rendőr erősen helyreutasította a fűjás módjáról. A szonda nem jelzett alkoholt. A rendőr guminyomást mért (1,5), a panaszos 2016. május xx-án xx-ra fűjta, ezután bordamélység mérés következett, a műszaki vizsgára felkészített kocsin. Amit a panaszos mondott neki, azt a rendőr figyelmen kívül hagyta. A panaszos véleménye szerint a rendőr igyekezett fogást találni, mielőtt elvette a vezetői engedélyt. A panaszos szerint sokkal inkább a kanyarban, a terelő vonalnál szándékosan, tartósan parkolt Opel vezetőjétől kellett volna elvenni az engedélyt, mivel forgalmi akadályt létesített a síkos útfelületen – kanyarban – amelynek baleset lett a következménye. A kritikus útszakaszt sem táblával, sem élő erővel nem jelezte az érkező járművek számára. A villogó fénnel műszaki hibát, mozgásképtelen állapotot jelezhet. Egyik mozgásképes jármű sem állt félre az út melletti szabad területre, pedig ott nem volt kapubejárás. A panaszos a szemben feltűnő személygépkocsi miatt kikerülésből (és nem a határozat szerinti előzés miatt), életveszélyes frontális ütközés elkerülése miatt tért vissza a már kikerült busz és a forgalmi sávban álló tehergépkocsi közé. A panaszos a busz miatt nem látta, hogy olajjal, mentesítővel és esővízzel szennyezett az út.

A helyszínelő rendőr – G. N. főtörzsőrmester – tévesen ítélte meg a baleset körülményeit, és valótlan indokkal nem adta vissza a – még több, mint 1 hónapig érvényes – vezetői engedélyt. A rendőr orvosi vélemény nélkül alkalmatlannak minősítette a panaszost, és elengedte a B. és Ö. közti úton. A helyszínelésről és a jegyzőkönyvről másolatot később sem kapott a panaszos. A panaszos kérte a Testülettől, hogy térítse meg a rendőrséggel a helyszínelő jelentése alapján hozott határozat miatt felmerülő költségeit, valamint az ügyvéd munkadíját. Kéri, hogy vonják felelősségre a helyszínelő rendőrt a valóságot nélkülöző intézkedése miatt.

3) A panaszos 2016. december x-jén benyújtott panasz kiegészítésében előadta, hogy 2016. október xx-én megtartott bírósági tárgyalás hatályon kívül helyezte a panaszossal szemben hozott szabálysértési határozatokat, amelyek őt a baleset okozójaként állították be. A D. Rendőrkapitányság állományába tartozó közlekedésrendészeti beosztott – helyszínelő – a 2016. május xx-i kifogásolható megnyilvánulásaival, alaptalan indokaival jelentette fel a panaszost, és vette el a helyszínen a panaszos vezetői engedélyét. Emiatt közel xx hónapig nem volt jogosítványa a panaszosnak. A panaszos előadása szerint nem tőle kellett volna elvenni a jogosítványt, hanem D. Gy.-től, aki többszörös mulasztásával megszegte a KRESZ előírásait. A panaszos a továbbiakban összegzi az eljárás során keletkezett költségeit, és a korábbi bekezdésekben ismertetett megállapításokat megismétli, melyeknek szövszerinti ismertetésétől a Testület eltekint.

4) A panaszos megküldte a D. Járásbíróság végzését, amelyben a 2016. augusztus xx-án a D. Rendőrkapitányság által hozott szabálysértési határozatot hatályon kívül helyezi, és az eljárást megszünteti. A végzés tartalmának ismertetése körében a panasz kivizsgálása szempontjából jelentőséggel rendelkező megállapítások ismertetésére szorítkozik a Testület.

A végzésben megállapítást nyert, hogy a panaszos a forgalmi, az időjárási és a látási viszonyoknak, továbbá az útviszonyoknak megfelelően közlekedett, azzal, hogy arról nem volt tudomása, hogy az útburkolat olajszennyezett, és emiatt csúszós, az előtte álló Opel tehergépkocsi az útszakasz takarítása miatt várakozik a forgalmi sávban, tekintettel arra, hogy megfelelő módon és megfelelő közlekedési táblával nem volt jelezve. Mindezekre tekintettel a bíróság megállapította, hogy az eljárás alá vont személy kifogása alapos volt, vele szemben büntethetőséget kizáró ok állt fenn, így az ellene indult eljárást a 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről (továbbiakban: Szabs. Tv.) 83. § (1) bekezdés alapján meg kell szüntetni.

II.

A Testület a panasz alapos kivizsgálása, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az illetékes rendőri szervtől, valamint kérte az ügyel kapcsolatos rendőrségi dokumentumok és a konkrét kérdésekkel kapcsolatos rendőrségi álláspont megküldését. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) G. N. r. főörzsőrmester 2017. május xx-én készült jelentése anyagi káros közúti közlekedési balesetről tartalmazza a baleset feltételezett okozójának – a panaszosnak – és a baleset további résztvevőinek adatait és a baleset rövid leírását. A leírás szerint a baleset valószínűsíthető oka a sebesség nem megfelelő alkalmazása az útburkolat minőségéhez.

A leírás szerint 2016. május xx-én xx óra xx perckor a panaszos az által vezetett Volkswagen Polo típusú személygépkocsival B. lakott területén belül a T. utcán közlekedett a Z. utca irányából a T. utca irányába. A panaszos, mikor a T. utca 107. szám elé ért megkezdte az előtte menetirány szerinti jobb sávban szabályosan a T. utca irányába parkoló Ikarus típusú autóbusz előzését. Az autóbusz előzésének befejezése után a saját forgalmi sávjába történő visszatéréskor azonban figyelmen kívül hagyta a korábban az útestre folyt szennyeződés feltakarítását végző, menetirány szerinti jobb oldali sávban szabályosan elakadásjelzővel, orral a T. utca irányába parkoló Opel Movano típusú tehérgépkocsit, melynek következtében intenzív fékezése ellenére személygépkocsija bal első részével az útesten parkoló tehérgépkocsi jobb hátsó részének ütközött. A baleset során anyagi kár keletkezett, személyi sérülés nem történt.

A dokumentum szerint a megtett intézkedések a következők voltak: rajzvázlat készítése a helyszínről, fényképfelvételek készítése, a panaszos és a baleset egyéb résztvevőjének meghallgatása (írásban), tanúkutatás (eredményre nem vezetett), a panaszos szondáztatása (DRAGER típusú légalkohol mérő készülék, negatív), a balesetben érintett járművek EDR rádió keresztül történő ellenőrzése (körözési rendszerben egyik sem szerepelt, eltiltás hatálya alatt egyik vezető sem állt), a panaszos vezetői engedélyének bevonása, szabálysértési szemle (15 óra 20 perctől 16 óra 30 percig). A balesetben érintett járművek elszállításáról a járművek vezetői gondoskodtak.

A jelentés rögzíti továbbá a keletkezett anyagi kárra vonatkozó adatokat és a baleset helyszínére és körülményeire vonatkozó adatokat, amelyek az eddigiekben ismertettekhez képest többletinformációt nem tartalmaznak.

2) G. N. r. főörzsőrmester a helyszín megismeréséről készített jegyzőkönyvet a 2016. május xx-én xx óra xx perckor megkezdett és xx óra xx perckor befejezett helyszíni eljárásról.

A dokumentum szerint a balesetet a panaszos jelentette be 2016. május xx-én xx óra xx perckor.

A jegyzőkönyv a baleset bekövetkezési körülményeinek leírásakor jelen állásfoglalás II. fejezet 1) bekezdésben ismertetteket foglalja össze.

A főörzsőrmester a baleset helyszínét és körülményeit részletesen leírja a dokumentumban, a helyszínelők által végzett mérések eredményeit, és az ezekhez kapcsolódó fényképfelvételeket ismerteti. Ezen adatok ismertetése az eddigiektől érdemben nem tér el, és a panasz elbírálásának szempontjából releváns tényekkel nem egészíti ki a tényállást, ezért ezek szó szerinti ismertetésétől a Testület eltekint.

A jegyzőkönyvben a főörzsőrmester megjegyzi, hogy a panaszos vezetői engedélyét további közúti közlekedési balesetek megelőzése érdekében bevonta, mivel a járművezető – egészségügyi állapotára való tekintettel – szemmel láthatóan a jármű biztonságos vezetésére alkalmatlan állapotban volt.

A jegyzőkönyv megállapítása szerint a panaszos megszegte a x/xxx. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet a közúti közlekedés szabályairól (továbbiakban: KRESZ) xx. § x. bekezdésében foglaltakat.

A jegyzőkönyvhöz csatoltan a Testület rendelkezésére bocsátották a helyszínen készült 69 darab fényképfelvételt és a helyszínről készült helyszínvázlatot.

3) A panaszos 2016. május xx-én xx óra xx perckor történt meghallgatásáról készült jelentés tartalmazza a panaszos elmondását a balesettel kapcsolatban. Eszerint a panaszos kérdésre elmondta, hogy 2016. május xx-én xx óra xx perc körüli időben közlekedett B., T. úton, amikor észlelte, hogy egy volán busz áll az úton elakadásjelző használatával. Irányjelző használatával azt szabályosan kikerülte, majd észlelte, hogy szemből jön egy gépkocsi, ekkor a busz elé húzódott. Ahogy visszahúzódott fékezett, de a gépkocsi csúszott a felszört úton, ezért belement a vészvillogóval parkoló tehérgépkocsiba. Az elakadásjelző háromszöget nem vette észre. A balesetért a felelősséget nem

ismerte el. Műszaki hibára nem hivatkozott. Alkoholt nem fogyasztott, illetve vezetést befolyásoló szer hatása alatt nem állt.

4) A balesetben részes másik fél – tanú – elmondásáról 2016. május xx-én xx óra xx perckor készült jelentés. Eszerint D. Gy. a Volánbusz Zrt. munkatársa. 2016. május xx-én egy buszból kifolyt a motorolaj, ezért 13 óra körüli időben megkezdte a szennyezett út takarítását. A takarítás megkezdése előtt a tehergépkocsival leparkolt a T. út xx. szám előtt, majd kirakta a vészvillogót, illetve az elakadásjelző háromszöget. A volán busz megállt a háromszög mögött, szintén vészvillogóval, hogy segítse a biztonságos úttakarítást. xx óra xx perckor egy gépkocsi kikerült az autóbust, valamint a háromszöget, és belement a tehergépkocsiba, amiben kár keletkezett. A balesetet a tanú nem látta, csak bekövetkezése után észlelte.

5) L. G. c. r. főörzsőrmester 2016. május xx-i jelentése szerint szolgálata teljesítése során xx óra xx perckor a P. Megyei Tevékenység Irányító Központ ügyeletesének utasítására jelent meg B., T. utca xx. szám alatti helyen, mivel onnan anyagi káros közúti közlekedési balesetről érkezett bejelentés. A helyszínen a főörzsőrmestert a baleset két részese fogadta.

A V. Autóbusz társaság alkalmazottja elmondta neki, hogy az egyik gépjárművükből ismeretlen okból elfolyt az olaj, ezért a helyszínre ment, hogy felszórja az útszakaszt. Az út csúszósságának kiküszöbölése érdekében a T. út xxx. szám alatt parkolt oly módon, hogy a tehergépjármű elakadásjelző lámpáját bekapcsolta, illetve a jármű mögé körülbelül 5 méterre kihelyezte az elakadásjelző háromszöget, majd ezt követően megkezdte az útszakasz felszórását. Ezt követően az útszakasz gyorsabb helyreállítása, illetve a biztonságosabb munkavégzés céljából az autóbusszal leparkolt a fenti tehergépjármű mögött körülbelül 30 méterrel, és ezen a járművön is bekapcsolta az elakadásjelző lámpát.

A jelentés szerint megállapítást nyert, hogy a panaszos xx óra xx perc körüli időben az általa vezetett gépjárművel a Teleki utcán közlekedett, mely során kikerült az autóbust, majd észlelte, hogy a szembe sávban közlekedik egy másik gépjármű, ezért meg akart állni az autóbust előtt, azonban ez már nem sikerült, nekiment a tehergépjármű hátsó részének.

Mindkét részes elmondta, hogy a baleset megtörténtekor már fel volt szórva az útszakasz. A panaszos elmondta, hogy a baleset okozásáért a felelősséget nem ismeri el, mivel ugyan fel volt szórva az útszakasz, de nagyon csúszós volt, ezért nem tudott megállni.

Ezután xx óra xx perckor megérkezett a helyszínre G. N. c. r. főörzsőrmester, akinek a helyszínt L. G. c. r. főörzsőrmester intézkedések megtétele végett átadta.

6) A G. N. c. r. főörzsőrmester által 2016. május 16-án tett feljelentés szabálysértési ügyben az eddigiekben ismertetett megállapításokon felül a panasz szempontjából érdemi többletinformációt nem tartalmaz.

7) K. I. r. alezredes 2016. november xx-én készült kapitányságvezetői átiratában a következők szerint válaszolta meg a Testület által a panasszal kapcsolatban feltett kérdéseket.

G. N. c. r. főörzsőrmester a helyszínre érkezésekor bemutatkozott, érthetően elmondta, hogy ki ő, és miért vonult a helyszínre. Ezt az intézkedés végén még egyszer elismételte kérésre, és megvárta, amíg a panaszos elővesz egy papírt, amelyre felírta az intézkedő rendőr adatait.

A főörzsőrmester meghallgatta a panaszost, illetőleg az egyéb szemtanúkat is, ennek alapján hozta meg a szemle megállapításait.

A főörzsőrmester arról tájékoztatta a panaszost, hogy amennyiben nem ért egyet a helyszíni eljárással, lehetősége van fellebbezni.

A szabálysértési szemle dokumentumaiból a helyszínen nem kerül egyetlen dokumentum sem kiadásra, ugyanakkor tájékoztatták a feleket, hogy írásban igazolást kérhetnek a balesettel kapcsolatban, amelyet a biztosító felé benyújthatnak.

III.

1) A Testületnek elsőként azt kellett megvizsgálnia, hogy hatásköre mennyiben terjed ki az előadott sérelmek orvoslására. Ennek során az alábbi jogszabályi rendelkezésekre volt figyelemmel a Testület.

A Testület eljárását az Rtv. IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. A jogszabály 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. §

kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója

bírálja el.”

A panaszos előadta, hogy egyrészt a baleset okozásában való felelősségét nem ismeri el, másrészt az eljárással kapcsolatban nagymértékű anyagi kára keletkezett, amelynek megtérítését követeli, ezért kéri, hogy a Testület vizsgálja ki ügyét, és ítélje meg a kár megtérítését.

Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, azok közül is azok, amelyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),

– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, út zár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás), esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fentiek értelmében a Testület a jogszabályi felhatalmazás hiányában nem rendelkezik hatáskörrel, ezért nem jogosult:

- szabálysértéseket kivizsgálni, a kiszabott szabálysértési- és közigazgatási bírságot csökkenteni, eltörölni, a szabálysértési eljárás felett kontrollt gyakorolni;

- büntetőeljárás keretében foganatosított cselekmények törvényességét elbírálni;

- kártérítést megítélni;

- az intézkedő rendőrök büntetőjogi-, szabálysértési- vagy fegyelmi felelősségét megállapítani.

A fentiekből következik, hogy a Testületnek nincs hatásköre annak megítélésére, hogy a panaszos elkövetett-e a szabálysértést, illetve nincs jogosultsága arra sem, hogy az eljárással kapcsolatban felmerült költségek tekintetében a panaszos részére kártérítést ítéljen meg.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének XX. cikkében foglalt jogorvoslathoz való jogát XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

A panaszos előadása szerint vele szemben 2016. május xx-én kora délután B. községben történt balesetének kapcsán történt rendőri intézkedés. A panaszos gépjárművével való haladása során, az úton, a terelő vonalnál – szándékosan, tartósan – parkolt Opel típusú tehergépkocsi forgalmi akadályt létesített a síkos útfelületen – kanyarban – amelynek baleset lett a következménye. A parkoló jármű vezetője a kritikus útszakaszt sem táblával, sem élő erővel nem jelezte az érkező járművek számára. A panaszos a szemben feltűnő személygépkocsi miatt kikerülésből (és nem előzés miatt), életveszélyes

frontális ütközés elkerülése miatt tért vissza a már kikerült busz és a forgalmi sávban álló tehergépkocsi közé. A panaszos a busz miatt nem látta, hogy olajjal, mentesítővel és esővízzel szennyezett az út, ez okozta a balesetet, amelynek kapcsán a rendőrök intézkedtek.

A rendőrségi iratok szerint az intézkedő rendőrök megjelenésének oka az volt, hogy a baleset helyszínéről bejelentés érkezett anyagi káros közúti közlekedési balesetről.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülmény vagy cselekmény észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. A 9. § (1) bekezdése alapján a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét. Az (1)-(3) bekezdések szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége megghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.”

A közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmények esetén követendő rendőri eljárás szabályairól szóló 60/2010. (OT 34.) ORFK utasítás 8. pontja szerint a bejelentést követően a rendelkezésre álló adatok mérlegelése alapján azonnal intézkedni kell az intézkedésre jogosult rendőr vagy – indokolt esetben – helyszínbiztosító rendőr helyszínre küldésére. A 24. pont szerint a bejelentést követően a lehető legrövidebb időn belül ki kell vonulni a helyszínre, és meg kell kezdeni a körülmények tisztázását.

A rendőrségi iratok alapján megállapítható, hogy a rendőrségre tett telefonos bejelentés volt az intézkedés indoka. Mivel a bejelentés alapján felmerült a jogsértés elkövetésének gyanúja, a Rendőrségnek jogszabályi kötelezettsége volt a gyanú tisztázása miatt a helyszínen megjelenni.

Mindezek alapján a Testület megállapította, hogy a rendőröknek intézkedési kötelezettsége keletkezett, a rendőrök kellő jogalap birtokában jártak el és vonták intézkedés alá a panaszost, ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület vizsgálata körébe vonta az intézkedő rendőr azonosítási kötelezettségének teljesítését.

A panaszos előadása szerint az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdésekor nem mutatkozott be neki, majd mikor a panaszos megszólítást kért tőle a rendőr lezserül előrelendítette a bal mellkasát.

A kapitányságvezetői átirat szerint az intézkedő rendőr a helyszínre érkezésekor bemutatkozott, érthetően elmondta, hogy ki ő, és miért vonult a helyszínre. Ezt az intézkedés végén még egyszer elismételte kérésre, és megvárta, amíg a panaszos elővesz egy papírt, amelyre felírta az intézkedő rendőr adatait.

Az Rtv 20. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése kimondja, hogy a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről. A (3) bekezdés szerint a rendőr köteles - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét

felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni. A (4) bekezdés kimondja, hogy ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

Az Rtv. idézett bekezdése egyértelműen rendelkezik: az intézkedő rendőrnek az intézkedés megkezdése előtt egyebek mellett, a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztető körülmény hiányában nevét és azonosító számát közölnie kell.

A Testület korábban már számos állásfoglalásban kifejtette, hogy az intézkedés formai kellékei közül csak azoknak az elmaradása tekinthető alapjogi sérelem okozására alkalmasnak, amelyek az érintett számára a későbbi jogérvényesítéshez esetlegesen szükséges információt hordoznak (pl. az intézkedő rendőr kilétére, az intézkedés céljára vonatkozó közlés), míg azon kellékek (tisztelgés, köszönés, stb.) elmaradását, amelyek ilyen információt nem tartalmaznak, nem tekinti a Testület alapjogi sérelmet okozó mulasztásnak. A bemutatkozás elmulasztásának azért van alapjogi relevanciája, mert az adott esetben a panaszos panaszjogának gyakorlását utóbb megnehezíthette volna, ezért alkalmas volt arra, hogy a panaszos oldalán alapjogsértést valósítson meg.

A fentiekre tekintettel megállapítható, hogy a panaszosi és a rendőri állítások között olyan fokú ellentmondás feszül, amelyet a Testületnek – rendelkezésére álló bizonyítási eszközök csekély volta miatt – nem állt módjában feloldani. Mindezek alapján a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme nem megállapítható.

3) A Testület vizsgálta az intézkedési kötelezettség teljesítésének módját a helyszíni eljárás során.

A panaszos beadványában előadta, hogy az intézkedő rendőr nem hallgatta meg őt a balesettel kapcsolatban, figyelmen kívül hagyta azt, amit a panaszos mondott.

A panasszal kapcsolatban készült kapitányságvezetői átirat szerint az intézkedő rendőr meghallgatta a panaszost, a külső szemtanúkat, és ezek alapján hozta meg a szemle megállapításait.

Az intézkedő rendőrök az Rtv. 32. § alapján tartott helyszíni meg szemlélésre hivatkoztak, mely szerint a rendőr a feladatának ellátása során bárkihez kérdést intézhet, felvilágosítást kérhet, ha alaposan feltehető, hogy a megkérdezett olyan közlést tehet, amely a rendőri feladatok teljesítéséhez szükséges. A felvilágosítás kérésének idejére a kérdezett személy feltartóztatható. Akitől a rendőr felvilágosítást kér - ha jogszabály másként nem rendelkezik - az általa ismert tényekkel, adatokkal kapcsolatos válaszadást nem tagadhatja meg.

A rendőri álláspont szerint a helyszíni meg szemlélésnél az intézkedő rendőr figyelemmel volt az Rtv. 42. § (1) bekezdésére, mely szerint a rendőrség a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az intézkedéssel érintett személyről, a környezetéről, illetőleg a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról képfelvételt, hangfelvételt, kép- és hangfelvételt (a továbbiakban: felvétel) készíthet.

A 60/2010. (OT 34.) ORFK utasítás a közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmények esetén követendő rendőri eljárás szabályairól 26. pontja szerint a helyszínre érkezést követően a Rendőrségről szóló törvény (a továbbiakban: Rtv.) alapján felvilágosítás kérés keretében tájékozódni kell a következőkről: a) hol, mikor, hogyan, miért történt a baleset, b) kik a résztvevői és milyen minőségben (járművezető, utas, gyalogos stb.), c) a sérült (elhunyt) személyek száma, a sérülés mértéke, d) mely járművekkel vettek részt az eseményben, e) a helyszínen történt-e valamilyen változás vagy változtatás, amennyiben történt, mi változott, mit változtattak meg, és azt ki, mikor és milyen okból tette.

A helyszíni meg szemlélés fent meghatározott szabályainak, illetőleg a közlekedési balesetek esetén követendő eljárás szabályairól szóló ORFK utasítás rendelkezéseinek az intézkedő rendőrök eleget tettek: a rendőrségi iratok által bizonyítottan részletes jegyzőkönyvet vettek fel, fényképfelvételeket készítettek, a tényállás feltárására alkalmas vizsgálatokat és méréseket elvégeztek, és elmondásuk szerint a részes feleket meghallgatták. A részes felek meghallgatását bizonyítja a panaszos (feltehetően szabályszegést elkövető, feltételezett okozó) meghallgatásáról készült jelentés, amely 2016. május xx-én xx óra xx perckor készült, és tartalmazza a panaszos által a balesettel kapcsolatban elmondottakat.

Abban a kérdésben, hogy az intézkedő rendőr mennyire vette figyelembe a panaszos által elmondottakat a Testület értékelte azt a tény, hogy a D. Járásbíróság 2016. október x-én tartott nyilvános tárgyaláson végzésben döntött arról, hogy a panaszossal szemben a D. Rendőrkapitányság – mint elsőfokú szabálysértési hatóság – által hozott határozatot hatályon kívül helyezte, és az eljárást megszüntette. A hatályon kívül helyezés indoka az volt, hogy a rendőrségi megállapítások nem feleltek meg a valóságnak, mivel a panaszos a forgalmi, időjárási és látási viszonyoknak megfelelően közlekedett, nem az ő magatartása okozta a balesetet.

Annak megállapítása, hogy a rendőrség által hozott határozat hibás volta mire vezethető vissza – arra, hogy az intézkedő rendőr nem vette figyelembe a panaszos elmondását, vagy egyéb körülményre, amelyet a rendőrség hibásan értékelt – kívül esik a Testület által bizonyítható tények körén. A Testület rendelkezésére álló bizonyítási eszközök csekély volta nem teszi lehetővé, hogy a panaszosi és a rendőrségi állítások összevetésén kívül további bizonyítást folytasson le.

A rendelkezésére álló bizonyítékok csekély volta, és a panaszosi illetve a rendőri állítások közt feszülő ellentét miatt nem állapítható meg kétséget kizáróan, hogy a panaszt milyen részletességgel hallgatták meg a rendőrök. Ere tekintettel a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme nem megállapítható.

4) A Testület vizsgálta azt, hogy az intézkedő rendőr mennyiben tett eleget tájékoztatási kötelezettségének a panasztétel lehetőségéről.

A panaszos beadványa kiegészítésében előadta, hogy panaszát azért elkésztett terjesztette elő, mivel a panasztételi lehetőségéről az intézkedő rendőr nem tájékoztatta, ezzel késedelmét kimentette.

A Testület megkeresésében kifejezetten feltett kérdésre a kapitányságvezetői átiratában válaszolt, mely szerint az intézkedő főtörzsőrmester arról tájékoztatta a panaszt, hogy amennyiben nem ért egyet a helyszíni eljárással, lehetősége van fellebbezni.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint a) panasszal fordulhat az intézkedést fogyanatosító rendőri szervhez vagy b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően ba) az országos rendőrfőkapitány, bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.

A Testület korábban már számos állásfoglalásban kifejtette, hogy az intézkedés formai kellékei közül csak azoknak az elmaradása tekinthető alapjogi sérelem okozására alkalmasnak, amelyek az érintett számára a későbbi jogérvényesítéshez esetlegesen szükséges információt hordoznak (pl. a jogorvoslati lehetőségekről szóló felvilágosítás elmaradása), míg azon kellékek (tisztelgés, köszönés, stb.) elmaradását, amelyek ilyen információt nem tartalmaznak, nem tekinti a Testület alapjogi sérelmet okozó mulasztásnak. A tájékoztatás elmulasztásának azért van alapjogi relevanciája, mert az adott esetben a panaszos panaszjogának gyakorlását utóbb megnehezíthette, vagy akár meggátolhatta volna, ezért alkalmas volt arra, hogy a panaszos oldalán alapjogsértést valósítson meg.

A Testület korábbi állásfoglalásaiban szintén többször kifejtette, hogy nem elegendő az intézkedést követően a fellebbezés lehetőségéről tájékoztatni az intézkedés alá vont személyt. A panasztétel lehetőségéről kifejezetten tájékoztatni kellett volna a panaszost, mind az intézkedést foganatosító rendőri szervhez benyújtható panasz, mind a Testülethez beterjeszthető panasz vonatkozásában.

A tájékoztatás elmaradása – a Testülethez benyújtható panasz tekintetében – csekély mértékben sértette a panaszos jogorvoslathoz való jogát.

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a rendőri intézkedést jogszerűen és indokoltan foganatosították a rendőrök. A panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme nem megállapítható az azonosításai kötelezettség vonatkozásában. Az intézkedés során a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme nem megállapítható a panaszos meghallgatásának részletessége vonatkozásában, a bizonyítékok csekély volta miatt. A panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának csekély sérelme állapítható meg abban a vonatkozásban, hogy az intézkedő rendőr a Testülethez történő panaszbenyújtás lehetőségéről szóló tájékoztatás megtörténtét nem támasztotta alá a rendőri dokumentációban.

A panaszos előzetes tiltakozására figyelemmel azonban a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

Budapest, 2017. július 27.

Dr. Lukács Tamás
elnök

dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné Dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag helyett
Dr. Lukács Tamás elnök

Dr. Cservák Csaba
testületi tag